PORTRETE

de Jacques Barcia

O bună parte din ansamblul lui Schilodi era făcută din cadavre. Altă parte era în lucru. A îndepăratat clonele, lăsîndu-le să apară doar ca urme ale unei feţe. Ceva din zestrea lor genetică sau ceva din înfăţişarea lui crea un efect fotogenic imediat. Se simţeau ca nişte fructe coapte, victime ale unui iureş de piercinguri cu rădăcini suficient de adînci cît să oprească o viitoare deteriorare a trupurilor lor. Supremaţia anatomiei asupra scurtimii vieţii, citise el într-un eseu, cîndva, şi ţinuse minte asta.

Schilodi era un artist al detaliului şi îşi calcula traseele plimbărilor, îşi măsura viteza paşilor pînă ce victimele lui ajungeau să zacă sub privirile obiectivelor de cristal fixate în cărămizile roşii ale clădirilor roşii, de pe aleile roşii. Fiecare unghi, fiecare parte a trupului erau înregistrate şi stocate pentu eternitate. Dacă ar fi fost cineva în spatele camerelor de luat vederi, dacă ar fi fost cineva viu în faţa ecranelor – n-ar fi avut nici o importanţă. Arta nu are nevoie de priviri fugare.

Acesta era motoul Academiei de Post-Arte. La seratele lor ei discutau, dezbăteau, dar niciodată nu-şi împărtăşeau operele. La ce bun? Teoria era că expresia artistică este atît de intimă, încît nu merită decît privirea artistului însuşi. Înţelegerea cuiva, aşa cum va fi asumată ulterior, nu e necesară. Doar gîndurile, practica şi execuţia.

La fel ca haiku-urile autoportrete tridimensionale ale lui Ben-Ja, care îşi descria lucrările ca „rearanjamente antropomorfice ale florei urbane“ şi folosea – doar aparent – bucăţi de asfalt, porumbei morţi şi o mare cantitate de portocale putrezite aranjate într-o secvenţă nelineară care dezvăluia secretele interioare.

După ce a alergat o jumătate de oră, şi-a dat seama că materia primă pe care o folosea era tot mai puţină. Unul mai puţin, două mai puţin, cinci copruri mai puţin şi întreaga lucrare părea compromisă. Schilodi era pe o stradă aproape de centrul ansamblului său şi se simţea sabotat. După ce a dat colţul a fost sigur de asta. Peste tot pe stradă erau corpuri sfîrtecate cu o neglijenţă dezgustătoare. „E arta mea. Arta mea!“ a protestat el

scrîşnind din dinţi. „Expoziţia mea. Materialele mele. Dreptul meu de a crea şi de a distruge.“

Dar corpurile acelea nu păreau a fi moarte. Păreau, într-un fel, că nici nu există. Că erau false.

Şi-a pus o pereche de mănuşi, dezgustat. Una cîte una, a examinat carcasele. Dincolo de genelor lor, pe cît de adînc putea scurma în orbite, n-a găsit decît Nimicul.

„Sînt un public minunat. Chiar simulează înţelegerea, dar cedează cînd stimulul le cere mai multă putere de pătrundere.“

Pe trotuar era o fată care rîdea. Şi rîsul ei era chiar mai copilăros decît vocea ei. O afectată, cu siguanţă. O diletantă. O micuţă diletantă care, deodată, a început să alerge, dar fără ca alergarea ei să se transforme în fugă. „Vino, vino. Vino să-mi vezi grădina“ a ţipat neastîmpărata şi, pînă la capătul străzii, a dispărut.

Schilodi şi-a scos mănuşile, s-a ridicat şi a pictat mental un graffiti cu mica şi încă pulsînda inimă, împrăştiind tot sîngele fetei, cu o furie abstractă. Ar putea adăuga şi un aranjament muzical pentru a-şi îmbogăţi reprezentaţia, da. Inspiraţia, se spune, e noroc chior. Dar unul care nu li se întîmplă decît celor care ştiu ce să facă cu el.

Cu aceste lucruri în minte a părsit locul. Dincolo de liniile de cale ferată. Dincolo de colţul străzii, de palmieri şi de – slavă domnului! – casele pustii. Şi un murmur, un ţipăt, cîteva gesturi agresive populau deja locul în care întîlnise fata fără nume.

Ea stătea încremenită, tăcută, arătînd spre orizont.

La capătul degetelor ei, la distanţă, era o grădină de suflete vii ca nişte trandafiraşi într-o glastră. El a simţit ceva ca un cancer crescînd în adîncul lui, o imensă invidie. Uscat ca o ramură bătrînă, cu ochii stăpîniţi de Nimic, s-a înfuriat pe acea artistă debutantă. „Afectată. Diletantă“ a fost ultimul său gînd, pentru că n-a putut suporta povara de a fi întrecut.

A murit încet, în linişte, fermecat şi sedus de o frumuseţe care nu era a lui. Cu mîndrie, artistul a devenit artă.

traducere Radu Ganea